

Máte problém? Mám nárok aj na podiel z nájmu?

? Mám za sebou po 27-ročnom manželstve rozvod a dúfam, že už o nejaký čas aj rozdelenie BSM. Teraz v auguste to boli štyri roky, čo sme sa rozviedli. Delenie majetku som iniciovala ja po 2 rokoch najprv dohodou a potom aj súdnou cestou. Mám však ešte jeden problém. Počas manželstva sme nadobudli do vlastníctva okrem iného aj nehnuteľnosť, v ktorej manžel podnikal a aj naďalej po rozvoze podniká. Nehnuteľnosť po rozvoze bola ohodnotená a manžel ma po 4 rokoch od rozvodu vyplatil. Je zákonom dané, že každému z manželov prináleží polovica majetku? Čiže polovica nehnuteľnosti, v ktorej exmanžel podnikal, aj po rozvoze patrila „právne“ mne? Mám „právo“ si žiadať peniaze ako nájomné za priestory z polovice nehnuteľnosti od rozvodu po vyplatenie? Vyplatil ma, ako som spomenula, až po 4 rokoch, čiže 4 roky podnikal aj na „mojej polovičke“.

BIBIANA SLEZÁKOVÁ, NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Vzhľadom na skutočnosť, že z vašej otázky nie sú zrejme všetky okolnosti prípadu, naskytá sa niekoľko možných riešení vášho problému. Uvádzate, že vyporiadanie majetku ste iniciovali po 2 rokoch dohodou a následne súdnou cestou, pričom vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM) dosiaľ nie je ukončené. Zároveň uvádzate, že manžel vám po 4 rokoch od rozvodu vyplatil odplatu za váš spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti.

Z uvedeného vyplýva, že ste sa dohodou nevyporiadali o celom majetku BSM, ale iba o jednotlivých veciach - nehnuteľnosti, v ktorej manžel podniká. Z pohľadu súdnej praxe by bola takáto dohoda neplatná, pretože dohodou o vyporiadaní BSM sa okrem iného

musí vyporiadať celý majetok patriaci do BSM. Takáto dohoda sa navyše musí uzavrieť do 3 rokov od zániku manželstva - rozvodu. Právna teória však pripúšťa platnosť dohody o vyporiadaní BSM aj o jednotlivých veciach, a to vzhľadom na princíp presadzovania vôle účastníkov právnych vzťahov. Ak by sme teoreticky považovali túto dohodu za platnú a predpokladali skutočnosť, že bola uzatvorená do 3 rokov, mohli by ste od bývalého manžela žiadať zaplatenie úrokov z omeškania, pretože vás vyplatil až po 4 rokoch od rozvodu. To znamená, že bol minimálne 1 rok v omeškaní. Pravdaže iba v tom prípade, ak jeho omeškanie nebolo v súlade s dohodou.

Pokiaľ ste dohodu uzatvorili až po troch a viac rokoch od rozvodu, je táto dohoda neplatná a patrí vám spoluvlastnícky podiel vo výške polovice na nehnuteľnosti. Tým by ste však manželovi museli vrátiť vyplatenú sumu alebo po vzájomnej dohode previesť na manžela váš spoluvlastnícky podiel kúpnu zmluvou. V žiadnom prípade vám nevznikol voči manželovi nárok na vyplatenie nájomného. Nehnuteľnosť bola v čase od rozvodu do nadobudnutia výlučného vlastníctva vášho bývalého manžela, resp. nadobudnutia polovičných spoluvlastníckych podielov (po 3 rokoch od rozvodu, v prípade neplatnosti dohody), vo vašom spoločnom spoluvlastníctve (na ktoré sa vzťahuje režim BSM). To znamená, že by ste museli preukázať, že v tomto čase ste boli vylúčená z užívania nehnuteľnosti, na základe čoho by vám súd mohol priznať nárok na náhradu vzniknutej škody.

Môžem žiadať vyššie výživné?

? Som rozvedená žena s 10-ročnou dcérou. Manžel pri rozvodovom konaní dňa 24. augusta

2009 bol nezamestnaný a tento stav si umelo udržiava do dnešného dňa. Poukazuje výživné na dcéru vo výške 25 eur mesačne. Počas porozvodového obdobia poberá sociálne dávky a takmer denne pracuje v rôznych zamestnávateľov a to bez pracovnej zmluvy. Zmluva je údajne všade spísaná, ale len pre prípad, že príde nebudaj nejaká kontrola na zamestnávateľa, ktorý je obvyčajne z rodiny. My s dcérou bývame v Českej republike, a preto je mi ťažké dokazovať, že pracuje. Ako by som mala postupovať, aby môj exmanžel prispieval vo vyššej miere na výživu našej maloletej dcéry?

VÁSA CITATEĽKA KAMILA

V občianskoprávnom konaní platí zásada (§ 159 ods. 3 O.S.P.), že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať tá istá vec znova tzv. „res iudicata“. Z tejto zásady však existujú výnimky, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ide o konania, keď súd rozhodoval o platbách do budúcnosti, pričom sa o veci rozhodovalo podľa stavu v čase vyhlásenia rozsudku. Takýmto konaním je aj konanie o zmene výšky výživného, keď dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno meniť, ak sa menia pomery. Pri zmene pomerov sa vždy prihliada na vývoj životných nákladov.

Vo vašom prípade odporúčam podať návrh na zmenu výživného, v ktorom sa budete domáhať zvýšenia výživného na dcéru a návrhom samým žiadať zmenu rozsudku o rozvoze manželstva v časti určenia výšky výživného. Súd v tomto konaní bude v prvom rade zisťovať zmenu pomerov. Tá zrejme u otca nastala, pretože uvádzate, že dlhodobo deklaruje stav „sociálnej núdze“. Je však možné, že vzhľadom na plynu-

tie doby došlo u povinného k zmene pomerov a zamestnanal sa (aj oficiálne). Nesporné však je, že zmena pomerov nastala u maloletej dcéry, kde s prihliadnutím na vek (v čase rozvodového konania navštevovala I. stupeň základnej školy) možno konštatovať, že k zmene pomerov došlo, pretože v súčasnosti má 10 rokov a navštevuje II. stupeň základnej školy.

Pokiaľ ide o naposledy súdom priznanú výšku výživného 25 eur mesačne, tak tá je vzhľadom na vek a potreby maloletej dcéry podľa nášho názoru neprímerane nízka. Súd v konaní o zvýšení výživného musí prihliadať na odôvodnené potreby maloletej dcéry, ako aj na možnosti a majetkové pomery otca. Uvádzate, že práve preukázanie možností a majetkových pomerov otca je problém, a preto vám odporúčam overiť právnym zastupovaním v tomto konaní advokáta. Súd v rámci konania skúma príjmy povinného, kde však uvádzate problém s ich preukázaním, preto navrhujem aby ste sa zároveň zamerali aj na preukázanie reálnych možností a schopností otca vo veci dosahovania príjmu.

Otcom pertraktovanú snahu znižovať výživovacia povinnosť na čo najnižšiu mieru je možné eliminovať uplatnením zásady, že súd neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozsudku povinný deklaruje, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov. Teda príjmov, ktoré by mal resp. mohol povinný dosahovať pri existencii objektívne preukázateľných skutočností (vek, stupeň vzdelania, zdravotný stav, schopnosti, prax, trh práce, atď.). Zároveň je v rámci dokazovania potrebné sa zamerať na preukázanie životného štandardu povinného. Je viac ako isté, že pokiaľ povinný pracuje - hoci „načierno“, odrazí sa táto skutočnosť aj na jeho životnej úrovni a majetkových pomeroch, ktoré však bude nutné preukázať dôkazmi, napr. výpovede svedkov. Zároveň odporúčam iniciovať u potenciálnych zamestnávateľov povinného vykonanie kontroly príslušným inšpektorátom práce z dôvodu podostrenia z porušovania ustanovení Zákonníka práce.

ODPOVEDE VYPRACOVAL TÍM PRÁVNÍKOV ADVOKÁTSKEJ KANCELÁRIE HAGYARI, KUBOVIC & PARTNERS, S. R. O. V ZLOŽENÍ MGR. PETER KUBOVIC, JUDR. PAVOL TOROŠ A MGR. FEDOR ŠROBAR